

СТАНОВИЩЕ

по процедура за придобиване на образователна и научна степен
„Доктор” Професионално направление: 8.2
Изобразително изкуство

Национална художествена академия
Катедра „Плакат и визуална комуникация”

Тема: Визуалните решения в българския плакат и провокациите
на времето (1945-1989).
на докторанта Дочка Иванова Кисьова-Гогова

от доц. д-р Саша Симеонова Лозанова
лектор по дисциплините „История на изкуството” и „История на дизайна”

В труда на докторантката се проследява, анализира и оценява творческата еволюция и постижения в областта на съвременния български плакат в рамките на близо половин век / 1944 – 1989 /. Предмет на изследването са няколко подтеми.

- Първата от тях е посветена на общите закономерности в стилово-художественото развитие на българския плакат в съпоставка с аналогичните процеси и явления с други страни от бившия социалистически блок: Полша, Румъния, Унгария, СССР и т.н. Подобно сравнително изследване като правило е нетипично за такива текстове – докторски дисертации, тъй като се изисква професионална зрялост, висока квалификация и опит .

- Втората линия, основна за труда е анализът на стилово-пластическите особености на българския плакат в разглеждания период и етапи / втората половина на 40-те, 50-те, 60-те, 70-те и 80-те години на XX век /. Открояват се различията в пластическите прояви и облика на плаката през разглежданите десетилетия.

- Третата, много съществена с историческия си документален характер линия, е свързана с професионалните форуми в българския плакат – изложби, биеналета, конкурси и пр., които открояват мястото и ролята на авторите както в България, така и в чужбина.

- Четвъртата тематична линия тълкува възгледите на художествената критика в България и извън страната – инструмент на държавната политика в творчеството на авторите на плаката през посочения период.

- Петият тематичен акцент проследява мястото и ролята на българската школа на плаката, олицетворявана от дейността на преподавателите в Националната Художествена академия. Анализира се приносът на редица таланти творци и педагози, възпитали в продължение на няколко десетилетия поколения български плакатисти.

- Шестата линия в труда, много важна за подобен вид изкуство / тясно свързано и зависима от политическата и идеологическа конюнктура на времето /, е хрониката и оценката на общественно-политическите условия и фактори. Те са свързани с трансформация на формата и изразните средства в плаката от изследвания период – политически обстоятелства, естетически диктат, технически похвати и творчески потенциал. Акцентира се пряката и активна държавна намеса в творчеството на авторите в тази област, което предопределя характера на пластическата образност в плаката, в това число и тиражирането на шаблонизирани исторически и съвременни персонажи, знаци, символи, надписи. Авторката аргументира изявите на постепенната художествена самостоятелност на плаката в зависимостта му от политическия, идеологическия и естетически натиск на държавата.

Изтъкнати са индивидуалните прояви на автори от няколко поколения, оценени според личния им талант и възможността да противодействат на официалната линия. Високо художествени образци на това изкуство създават А. Жендов, Б. Ангелушев, А. Поплилов, И. Богданов, Й. Петров, И. Газдов, Д.Тасев, Р. Станоева, Б.Икономов, Л.Чехларов, С. Десподов и други.

В дисертацията се засягат специфични за българските художници, белези и прояви, постиженията в областта на културния, политическия, авторския и другите видове плакат. Не са пренебрегнати недъзите, свързани с обективните условия на създаване и функциониране на плакатните образци: липсата на подходяща техническа база, на механизъм за разпространението и популяризирането им и т.н. Дисертацията се отличава с обхватния си характер и обективния анализ на еволюцията на плаката през изследвания период.

Текстът се отличава с ясни си, четивен стил – изказ, шлифован в богатия творчески опит на авторката като художествен критик, музеен специалист и преподавател.

Недостатъците на текста, доколкото ги има могат да се избегнат при издаването на труда във вид на книга. В този вариант е желателно да се елиминират някои

повторения в глава втора и трета, свързани с по-общите художествени процеси или с изявите на едни и други автори.

Изследването има качества на дисертация, насочена към професионална специализирана аудитория, както и към по-широк читателски кръг, с интерес към подобна проблематика. Желателно е публикуването на труда с включване на обширно резюме на английски, други западни езици и руски. Смисълът е той да стане част от международната информационна мрежа на подобни ценни с историческия си, документален и културен принос издания.

Препоръчвам на членовете на уважаемата научна колегия към НХА, да се присъди на Дочка Иванова Кисьова–Гогова образователната и научна степен Доктор по изкуствознание в професионално направление 8.2.

София

17 март 2014 г.

Доц. д-р Саша Лозанова

Лесотехнически университет